

Izhajajo vsako jutro.
Veljajo do konca leta 1918 20 K.
Za četrt leta K 10.—
Mesečno K 3-50.
Posamezna številka 20 v.
Oglasi po dogovoru.

NOVICE

Uredništvo in upravnništvo je v
„Zadružni tiskarni“, Dunajska
cesta št. 7.

Telefona št. 180.

Uredništvo je strankam na razpo-
lago od 6—7. ure zvečer.

Št. 25.

V Ljubljani, sreda dne 31. julija 1918.

Leto I.

Avstrijsko vojno po- ročilo.

**Naše čete v Albaniji hrabro kljubujejo
laškim napadom.**

Dunaj, 30. julija. (K. u.) Uradno.

Na italijanskem bojišču neučinkoviti ognjeni napadi in motilni ogenj proti zadaj ležecim krajem. Nadporočnik Linke-Crawford je dosegel svojo 27. zračno zmago.

Na albanski fronti je obnovil sovražnik svoje močne napade proti našim postojankam na južnem bregu Semenija in gorskem hrbišču Malega Silovesa.

Od naših čet, ki so deloma v trdovratnem odporu, deloma v hrabrem protinapadu uničile vse napore napadalcev, zaslužita posebno pohvalo budimpeštanski deželno brambni bataljon III/29 in severnoogrski mejni lovski bataljon št. 36.

Šef gen. štaba.

Italijansko uradno poročilo.

29. julija.

Znatno delovanje sovražnega topništva v Veltlinu, doline Brente, ob Piavi in pri Ponte di San Donà. Vzhodno od Grappe so naše pozvedovalne patrulje privedle ujetnikov. Dve sovražni letali smo v zračnih bojih sestrelili, tretje je zbrlo naše obrambno topništvo.

Albanija. Ob reki Semeni, pri mostu Cuci, smo včeraj krvavo odbili sovražne prodiralne poskuse.

Nemško vojno poročilo.

**Novi ljuti napadi antante na novi
fronti odbiti.**

Berolin, 30. julija. (K. u.) Uradno.

Vojna skupina prestolonaslednika Ruprehta.

Živahno ponočno poizvedovalno delovanje. Delni napadi Angležev v pokrajini Merriva (sev. Lyse) in na obeh straneh Ayette (juž. Arrasa) so bili zavrnjeni.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Na bojni fronti je napadel sovražnik naše nove črte severno Ourcqja in naše postojanke na gozdnih višinah jugozahodno Reimsa z močnimi silami. Francozi, Angleži in Američani so bili zavrnjeni z najtežjimi izgubami za sovražnika na celni njihovi bojni črti. Težišče sovražnega napada je merilo proti fronti Hartennes—Fere en Tardenois. Tu so naskakovali gosti napadalni valovi sovražnika dopoldne in popoldne zopet in zopet znova. Pred in na naših črtah, deloma v naših protisunkih, se je zrušil njih naskok. Popoldne je razširil sovražnik svoje napade čez Fere en Tardenois proti vzhodu do gozda d'Ygny. (Ta gozd, imenovan le bois d'Ygny, se razprostira v severovzhodni smeri od Fere en Tardenois, nekako v sredini med tem in ob izlivu Ardre v Veslo ležečem mestu Fismes). Imeli so ravno tako malo uspeha, kakor delni napadi ki jih je delal zjutraj v gozdu d'Ygny, v večernih urah pa na široki fronti zahodno Ville en Tardenois.

Jugozahodno Reimsa je obnovil sovražnik med Chambrecy in Vrgny, na nekaterih mestih do petkrat, svoje napade in jih je nadaljeval še pozno zvečer v silnih delnih napadih. Bil je povsod krvavo odbit.

V Champagni smo pregnali južno Smrečin (Fichtelberge) sovražnika iz jarkov, ki jih je še imel zasedene iz za napada z dne 27. junija, in smo vzeli sovražno opiralnico severovzhodno Perthesa.

Poročnik Loewenhardt si je priboril svojo 46. zmago v zraku.

v. Ludendorff.

70 sovražnih divizij v boju.

S kakšnimi velikanskimi silami je antantni vrhovni poveljnik Foch hotel na vsak način odločitev izsiliti, je razvidno iz tega, ker je med Soissonsom in Tahnre postavil 70 sovražnih divizij v boj. Med temi divizijami je bilo 6 američanskih, 4 angleške in 2 italijanski. Vse ostali del pa obstoja iz francoskih čet, ki so morale tudi doprinesiti najtežje krvne žrtve. Če prištetemo še topništvo in vojne skupine, je Foch v tem kratkem času pognal okroglo poldrugi milijon v morilni boj, ne da bi bil vsaj kolikortoliko dosegel svoj cilj.

Berolin, 30. julija. „Lokal Anzeiger“ poroča, da je Clemenceau uvedel preiskavo proti generalom, ki so bili udeleženi v bojih ob Chemin des dames.

Hamburg, 30. julija. Pariški korespondent „Secola“ je izvedel, da vrši antanta zadnje priprave, da omogoči na zapadu odločitev.

Nemčija naj plača vojno odškodnino.

Dunaj, 29. julija. „National Review“ piše, da Angleži in alijiranci baje zahtevajo, da plača Nemčija 1000 do 2000 milijard mark vojne odškodnine; ta svota se zavaruje tako, da se zaplenijo bogate nemške rudnine. Imenovani list poudarja z velikim zadovoljstvom, da se Wilson strinja s to vojno odškodnino.

Bojna sposobnost ameriških čet.

Berolin, 29. julija. Vojni poročevalec „Vorwärts-a“ piše o sposobnosti ameriških čet in o načinu boja med drugim to-le: Američani se bojujejo deloma v strnjenih vrstah, deloma so uvrščeni pod druga poveljstva. Opremljeni so vsi jako dobro. Ameriška armada ima kakor tudi francoska veliko divizij črncev, vendar pa ti še niso posegli v boj. Med ujetimi Američani je relativno veliko nemških imen. Bojne vrednosti ameriških vojakov se po splošni sodbi frontnih čet ne sme podcenjevati. V boj gredo z naivno predznostjo. Ne znajo se pa še bojevati v gostih vrstah.

Uporaba strupenih plinov v vojni.
Francozi so jih uporabljali prvi.

Sovražno časopisje, osobito Reuterjev urad, se trudi, da bi dopovedalo svetu, da so Nemci prvi začeli uporabljati strupene pline v vojni, češ, da je antanta bila prisiljena šele potem, ko so Nemci v drugi bitki pri Ypernu 24. aprila 1915 porabljali strupene pline, v samooobrambo seči po tem svedstvu. V resnici pa je v začetku svetovne vojne dal svoji državi smrtonosen plin na razpolago angleški učenjak Savage Lander. Francozi so pa pravi krivci, da so začeli strupeni plin uporabljati v tej vojni. To je razvidno iz nekega navodila o uporabi, ki ga je izdalo francosko vojno ministrstvo 21. februarja 1915 svojim četam in se nahaja v nemški posesti. Tu je popisane poseben stroj, za izdelavo katerega je bilo treba več mesecev; iz tega pa sledi, da so se Francozi bavili že zadnje mesece leta 1914 s praktično uporabo strupenih plinov v vojni.

Irci zahtevajo naj se porablja Wilsonova „načela“.

Bern, 28. julija. Nad 50 irskih nacionalistov se je 23. julija zopet udeležilo seje v spodnji zbornici. Dillon je stavil v sprejete predlog, v katerem se angleški vladi očita, da je v nasprotju z visokimi načeli, za katere se alijiranci bore, in zahteva, naj zbornica odobri načela, katere je podal Wilson v svojem velikem govoru na Washingtonovem grobu, ko je o ciljih, za katere se bojuje Amerika in alijiranci, dejal: Veliki cilji se dajo izraziti v stavku: To, kar iščemo, je vladanje pravice, ki temelji na pritrditvi vladanih in jo vsebuje organizirano mnenje človeštva. Izjaviti se mora, da obstoja po nazorih zbornice prava rešitev irskega vprašanja v tem, da se nemudoma porabijo glede Irske načela, katere je Wilson v svojem zgodovinskem govoru postavil.

Napad angleških letalcev na bolnišnico „Rdečega križa“ pri Mont Notre Dame. — Nečuvno kršenje mednarodnega prava!

Berolin, 29. julija. (K. u.) Wolfov urad poroča: Nečuvno poškodbo Rdečega križa so napravili Angleži z zračnim napadom na bolnišnico pri Mont Notre Dame. Tu gre za bolniško napravo, ki jim je bila kot taka prav natanjko znana. Saj je še izza Francozov in v nji so bili večidel še francoski bolniki. Napad je povzročil skoro 100 žrtev. Kakor piše danes vojni poročevalec, „Berliner Tagblatt“, so bili v teh bolnišnicah razen onih bolnikov tudi nemški, francoski, ameriški in angleški ranjenci. Med zdravniki je bilo 18 francoskih nadzdravnikov in 12 podzdravnikov kakor tudi 5 angleških zdravnikov. Izmed sester je bilo 24 Francozinj. Dne 22. t. m. ob 7. uri zvečer se je spustilo vzhodno tega mesta veliko število letal — bilo jih je baje 50. — Deset jih je metalo bombe. Napad je trajal le nekaj minut. Bombe so padale v bolniške in operacijske dvorane. 30 ljudi je bilo ubitih in 70 bolj ali manj ranjenih. Friburški anatom prof. von Gossler, ki je ravno operiral, je bil ubit s sestrami — strelicami vred. Neki francoski zdravnik je bil tako težko ranjen, da so mu morali odrezati obe nogi. Med ostalimi žrtvami se nahaja veliko francoskih sester. Neka nemška letalska flotila je takoj zasledovala napadalce in je mogla še sestreliti enega letalca. Ko so ranjenega prenesli v bolnico, je bilo vznemirjenje med pripadniki naših nasprotnikov tako silno, da bi ga bili skoro umorili lastni rojaki.

Nova zimska vojna?

Curlih, 30. julija. „Secolo“ javlja iz Pariza: Informacije iz glavnega stana potrjujejo, da stojimo neposredno pred drugim delom Fochove ofenzive.

Curlih, 30. julija. Glasom depeš „Corrier-a della Sera“ je izjavil francoski vojni minister v vojaškem odseku, da se vojno vodstvo pripravlja na novo zimsko vojno in da računa z njeno potrebo.

V Ukrajini vlada mir.

Švicarski major Brockmann o Ukrajini.

Curlih, 30. julija. V „Neue Zürcher Zeitung“ slika švicarski major generalnega štaba Brockmann svoje potovanje po Ukrajini. Potoval sem, piše Brockmann, kakor po deželi, ki uživa globok mir, le mnoge straže in s puškami oborožene ukrajinske meščanske garde spominjajo na komaj minole razmere. Vsa dežela je izborna obde-

lana in kmetje so z bogato uspešno žetvijo popolnoma zadovoljni. Veseli so, da so se že iznebili vojne in revolucije, Nemške in avstrijske posadke so raztresene po vsej deželi; one opravljajo pač službo kot straže, nikakor pa ne vojne službe. S prebivalstvom se dobro razumejo. O kakem tlačenju ne sme biti govora. Ukrajinski hetman Skoropadskij je sprejel mene in nekatere nevtralne gospode in nam je jasno razvil svoj program. Vesti v listih, kakor da bi on imel odstopiti, so pa neutemeljene.

Tudi carjeviča so umorili?

Dunaj, 30. julija. „Neue Zürcher Zeitung“ poroča iz Stockholma, da je glasom vesti iz Petrograda tudi carjeviča smrt zelo verojetna. Govore, da se je vršil njegov pogreb že početkom julija. — K temu pripominja „N. Fr. Presse“, da so se govorice o umoru carjeviča že dolgo širile. Danes so pa govorice zelo sigurne in tudi boljšeški tisk ima poročilo, da je i carjeviča doletela očetova usoda. Če se je ta zločin res zgodil, bi ga svet ne mogel upravičiti s političnimi motivi. Na postaji Pskov je bil car namreč izjavil, da naj zasede prestol njegov brat Mihael ne pa sin. Oni pa ni maral prevzeti krone, vsled česar ne more biti govora o političnem, ampak samo o podlem zločinskem umoru 14 let starega dečka. Dolžnost velesil je, pravi list, rešiti carico in njene hčerke, da jih ne razmesari ljudstvo v svojem srd. Antanta ni ničesar storila za carja Nikolaja, tudi Wilson ne kljub svoji prekipeljavosti človečnosti. Morda pa izpolnijo Huni in barbari, kakor nazivajo osrednje države, zahtevo človeškega prava; saj nevtralne države se radi groženj z izstradanjem boje nastopiti.

Jugoslovanski klub in vlada.

Jugoslovanski klub je v svoji zadnji seji dal izjaviti, da se v razmerju kluba do vlade ni nič izpremenilo, in dr. Korošec je dejal v svojem proračunskem govoru, da bo klub podpiral šele tisto vlado, ki nam bo prinesla „mir, kruh in svobodo“.

Na mir, kruh in na svobodo bomo bržčas še dolgo čakali. Tako dolgo naj torej tudi miruje delo od strani kluba. Ne verjamemo, da bo to prineslo kaj dobrega. Vlada bo vedno obstajala, vedno bo dobivala svoje potrebne večine, in seveda bo potem primorana podpirati in ozirati se na želje le tistih strank, od katerih ima tudi sama kaj. Na stranke, katerih političen program je negacija; se ne bo mogla ozirati, tudi hotela se ne bo.

Priznamo, da je naš najvišji političen cilj lastna državnost pod habsburško dinastijo v monarhiji. Ali pot do tja je bržčas še nekoliko dalja kakor do miru in do kruha in svobode. Če bo moral narod tako dolgo čakati na odrešenje iz svojih stisk, ne bo dobro; nam se zdi, da tudi ne bo hotel.

Mi imamo celo vrsto gospodarskih potreb, katere so gotovo za naš obstoj tako važne, če ne bolj, kakor politične. Ali jih bo vlada vpoštevala? Da, ali pa tudi ne! Ravno tako je na vseh drugih poljih; omenjamo le šolstvo. Vlada bo seveda postopala po zakonih; da se pa dajo zakoni različno tolmačiti, to pa vsak ve.

Kar na kratko pretrgati vsako zvezo z vlado in čakati, kedaj bo prišlo odrešenje, to ni politično. Čemu potem sploh hodijo v parlament? Nam se zdi, da so ravno parlamentarna tla tista, kjer je treba delati; ne samo govoriti, skozi okno poslušajoči množici in časnikarjem, ampak delati, da se kaj dobi in doseže. Vse zanikajoča opozicija je sicer junaška gesta, ki pa prav malo hasne.

Roke križem držati in čakati in gledati od daleč, kako si pomagajo drugi, potem pa tožiti o persekucijah, o naraščanju nemške moči med nami, zatiranju časopisja itd., to ni dosledno. Kdo je pa kriv? Bržkone nesrečna negativna politika! Država mora živeti, s parlamentom ali brez parlamenta. Dokler pa država živi, in dokler se vlada opira na parlament, se bo ozirala seveda le na tiste stranke, ki jo drže! To je jasno kakor beli dan.

Če bi danes pozvali naše kmete in obrtnike na glasovanje, ali odobrojo državnozbornsko pasivno rezistenco ali ne, bi dobili gotovo nekoliko drugačen odgovor, kakor nam ga bodo dajali radikalni prenapetosti. Naš narod je udan dinastiji, zvest državi in potreben pomoči — zakaj si torej ne bi iskal pomožnih sredstev v soglasju s faktori, ki mu jih več ali manj lahko dajo?

Vemo pa že danes, da naš zastop na Dunaju ne bo izpremenil svoje politike, čeprav bi bila izprememba ljudstvu le koristna, ker stoji preveč pod pritiskom radikalne mladine radikalnih fraz.

Ponavljalo se bode staro tarnanje in stare tožbe in sledila jim bo stara tolažba s „svetovnim položajem“, ki govori za boljše bodočnost in kar je takih neprevidnih izrazov, ki samo škodujejo, ne koristijo pa nikomur nič. Prememba bo takrat prišla, kadar bo ljudstvo odprlo oči in samo spoznalo, kdo mu hoče dobro in kdo ne.

Razširjajte „Novice“.

Angleži se ne marajo pogajati.

London, 28. julija. Delovni minister je izjavil v svojem govoru v Barnsley, da se zopet mnogo govori o snidenju z zastopniki sovražnih narodov. Jaz poznam nemški narod — je izvajal minister — dovolj, da se varujem njegovih zastopnikov. Mi bomo taka pogajanja zavračali, pa naj predlagajo Nemci konferenco v Stockholmu ali kjersibodi. Obvladanje sveta od nemških socialistov bi bilo neznosno za ljudi, ki so bili rojeni v svobodi.

Naš cesar in časopisje.

Zanimivo je, kako naš cesar čita dnevnike in znamenitejšje politične revije ter v koliko jih pozna. Cesar Karol se je začel pripravljati za svoj visoki poklic še-le po umoru Franca Ferdinanda. V tem kratkem času si je prisvojil tudi vpogled v tu- in inozemsko časopisje in časnikarstvo. Cesar pozna važne domače in tuje liste glede njih politične smeri, medsebojnih odnošajev, kdo je njihov lastnik, v kakem številu izhajajo in kje so razširjeni. Zanimal se je zelo za postanek posamezne številke lista. Znan mu je ustroj poročevalstva in še celo administracija in ekspedicija časopisov. Potem je tudi o gospodarskih razmerah časnikarjev in sploh časnikarskega obojja. O vsem tem se je poučil cesar Karl še kot nadvojvoda in zato čita liste z izvanrednim razumevanjem. Vlada dobi iz različnih časnikarskih uradov izvlečke iz tujih listov, takozvanih: „Zeitungsschau“. Če pa je potreba, da cesar spozna kak članek v celoti, potem prilozke izvlečkom dotični časopis. Dostikrat se pa tudi zgodi, da cesar sam zahteva dotičen list, iz katerega je izvleček, da prebere članek v originalu. Cesar se pa ne poučava o tiskanem javnem mnenju samo iz teh izvlečkov, ampak že zgodaj zjutraj prečita celo vrsto časopisov. — Vse osebe, ki so bile pri cesarju v avdienci, zatrjujejo, da cesar išče resnico in ve ceniti odkrito besedo, zato se često zgodi, da zahteva konfiscirana mesta, da tako spozna kritiko vseh strank in razpoloženje vsega prebivalstva. Cesar torej izve in ve iz listov, kje žuli čelvelj njegove državljanje. Da bi pa mogel — posebno v vojni — olajšati vse gorje, zadostiti vsem potrebam in odpraviti različne nedostatke, to pa presega moči enega samega človeka in je šestokrat zaradi pomanjkanja sredstev in vsled nasprotujočih si interesov strank v političnem in družabnem življenju popolnoma nemogoče.

Po domovini.

Agitacija za Trumbiča. Iz Ženeve: Predsednik jugoslovanskega odbora dr. Trumbić je dobil brzojavke, s katerimi se odobravajo zaključki rimskega kongresa in sicer s strani jugoslovanskega narodnega sveta v Washingtonu, hrvatskega narodnega združenja v Pittsburghu in hrvatske lige ob Tišem oceanu, nadalje s strani srbske narodne obrane v Ameriki in srbske narodne lige v Pittsburghu ter s strani 13.000 Slovencev katoliške unije, Koroških Slovencev v Clevelandu in slovenskega narodnega združenja v Zedinjenih državah. Zaslupljenost naših rojakov je res velika. Pomoči pričakujejo od Trumbiča v trenutkih, ko Italijani izjavljajo, da hočejo na vsak način imeti Trst. Take izjave le kompromitirajo naš narod in nam več škodujejo, kot najzagrizenejši naši narodni nasprotniki. So pa tudi dokaz, kako živa je agitacija za Trumbiča in kako prav je imel deželni odbor kranjski, da je nastopil proti temu zlotvoru.

K izjavi poslanca Stanjeka, s katero je označil, kakor znano, ustanovitev češkoslovaške države za neodvrtljivo predstoječe dejstvo, pripominja po pogočilu „Union“ češki list „Čeh“: „Predsedniku Češkega svaza se mora verjeti, on pozna situacijo, ima gotovo dobre informacije, ve, kaj se pripravlja, in kar izjavlja s tako odločnostjo, to mora imeti tudi neizpodbitno zagotovljeno. Če to ne bi bilo tako, tedaj bi bila taka politika katastrofalna, toda to se lahko smatra kot izključeno, ker bi bil sokriv potem ves Češki svaz, v kojega imenu je podal poslanec Stanjek to izjavo. Od Madjarov bomo morda še slišali, kako si bodo vzeli k srcu Stanjekov poziv. Oni so k'ljub vsem svojim brezobzirnim in nasilnim nagnjenjem vendar le bistroumni politiki, da ne bi videli, kaj da se je bilo proglasilo v imenu Češkega svaza kot neodvrtljivo dejstvo“. — To, kar velja za Stanjeka, velja tudi za izjave dr. Korošca.

Za delo obrekovanje in napadi. Zadnji čas se čita po raznih listih očitanja, kakor da deželni odbor kranjski ne stori dovolj za aprovizacijo. Napram takim očitanjem bodi konstatirano, da je deželni odbor v tem oziru mnogo več storil kot je bila njegova dolžnost. Ne po ustavi, ne po postavi ni dolžnost dež. odbora skrbeti za aprovizacijo niti za deželo niti za lastne urade. Skrb za to pripada edino vladi, ker so sedanje razmere posledice vojske. Le ker je vlada zanemarila svojo dolžnost, se je deželni odbor prostovoljno podvrgel aprovizacijskim skrbem in dosegel marsikaj, kar bi dežela gotovo ne dobila. Le ker je deželni odbor imel resno skrb za ljudstvo, si je to breme prostovoljno naprtil. Storjenega je bilo mnogo, naredilo bi se pa več, da niso nekateri „zavedni Slovenci“ pričeli z

lažnjivimi napadi po nemških listih in da vlada in vojno-žitni urad tista metala dež. odboru polena pod noge. Tudi Ljubljana se ima deželnemu odboru mnogo zahvaliti, kar mora vsak pošten človek priznati. Po incijativi dež. odbora so se ustanovile ljudske mesnice, pa tudi v drugih ozirih deželni odbor ni držal križem rok. Za delo ga sedaj obrekujejo in napadajo ljudje, katerih poklic bi jim veleval, da jim dnevno-delo ne bi bila laž.

Nečuvane poštne razmere so se vgnezdile ponekod na Kranjskem. Naročniki se pričujejo, da lista redno ne dobivajo, dasi ga tu redno oddajamo na pošto. Slučaje bomo naznanili poštenemu ravnateljstvu in poskrbeli, da krivci dobe zaslužno plačilo.

Za provincijala frančiškanske province sv. Cirila in Metoda je bil izvoljen o. Mihael Troha, dosedanjí provincijal o. Rafael Rodić pa za kustosa.

Sprejemni dan pri c. kr. deželnem predsedniku. Radi službene odsotnosti ekscelence c. kr. deželnega predsednika odpadeta običajna sprejemna dneva danes 31. julija in v soboto 3. avgusta.

Vojna odlitovanja. Z vitežkim križem Fran Josipovega reda za vojno dekoracijo in meči je odlikovan korventni kapitan Slavomir Drachsler, z vojaškim zaslužnim križem tretjega razreda za vojno dekoracijo in meči fregatni poročnik Slavomir Tomic, z vitežkim križem Fran Josipovega reda za vojno dekoracijo poročnik linijske ladje Vladimir Slavik in profesor na mornariški akademiji Fran Vajda, z vojaškim zaslužnim križem tretjega razreda za vojno dekoracijo in meči poveljnik tretje stotnije nekega pomorskega bataljona nadporočnik Viktor Gogala 87. pp. Vojaški zaslužni križ 3. vrste za vojno dekoracijo in z meči je dobil pred sovražnikom padli nadporočnik 36. strel. p. Maks Piber. — Najvišje pohvalno priznanje z meči je dobil poročnik 87. pp. Alojz Germek. — Zlat zaslužni križ na traku hrabrostne svetlinje so dobili: črnovoj. sodni praktikant dr. jur. Ivo Česnik, črnovoj. namestnik rač. vodje pri črnovoj. baonu IV./23 Franc Virnik in črnovoj. sodni praktikant dr. jur. Emil Jenko. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetlinje je dobil četovodja 5. strel. p. Alojz Furlan. — Za stotnika sta imenovana nadporočnika Rudolf Ukmar, 3. strel. p. in Emil Šešerko, 2. gor. strel. p. — Za nadporočnika sta imenovana poročnika Miroslav Miklavčič, 5. str. p. in Ivan Ravhekar, 26. strel. p. — Za poročnika je imenovan praporščak 2. gor. strel. p. Lucijan Orel.

Nemški „Schulverein“ razpošilja letak, naslovljen „vsem prijateljem nemške stvari na Avstrijskem“ s katerim poziva nemško javnost k večji požrtvovalnosti. Pravi, da je imela l. 1917 1.319.067,87 K dohodkov, samo 83.654,60 K manj nego v miru leta 1913. Treba se pripravljati na delo po vojni, ko se bodo baje vršili hudi boji na jezikovnih mejah, posebno na jugu, kjer se hočejo Slovenci vreči na nemške manjšine. Zato morajo Nemci „Schulverein“ podpirati. — Pa se je res bati, da Slovenci pogoltno — Nemece!

Hotellr g. Ivan Kenda v Sotilji je daroval za „Vojaški dom“ v Ljubljani 1000 K. Naj bi njegov vzgled posnemali vsi premožnejši domoljubi! Darove je pošiljal mestnemu magistratu v Ljubljani ali pa Deželni blagajni v Ljubljani za „Vojaški dom“.

Konjski tatovi na Dolenjskem. Zadnje dni sta bila ukradena posestniki Kos v Ločni pri Novem mestu 2 konja, koleselj in komata. Tat je kar zapregel in se odpeljal po noči. Isto je storil par dni prej v Dobrovah pri Škocjanu; okradel je tu nekemu posestniku koleselj, konja in konjsko opravo. Iz vseh okoliščin je spoznati, da je tat domačin, ki mora biti v zvezi s konjskimi prekupci. Čas je, da pride nepridiprav v roke kaznujoči pravici.

Vihar s točo. Iz Št. Vida pri Novem mestu se nam poroča: Hud udarec je zadel 27. t. m. tukajšnjo občino. Okrog poldanske ure prihruje od Trebelnega sem tak vihar, kakoršnega ljudje ne pomnijo že od leta 1873. Najhujše je, da je med viharjem in silnim nalivom bila tudi toča. Znani vinski gorici Trška gora in Grčevje sta prizadeti prav občutno. Dve tretjini grčevskih vinogradov je pokončanih nad polovico v svojem pridelku. Vse kaže, da bo vinska kaplja v prihodnje le še dražja.

Ubogi kadilci. „Wiener Zeitung“ priobčuje odredbo finančnega ministra z dne 29. julija 1918 glede podelovanja tobačnih nadomestil in dodatkov z dne 1. avgusta 1918 ter glede uporabe kolkov za pristojbine ob dovoljenjih za izdelavanje tobačnih nadomestil.

Nesreča dveh enoletnih prostovoljcev pešpolka štv. 17. v Tolmezzu. Dne 27. t. m. sta se ponesrečila na postaji v Tolmezzu dva enoletna prostovoljca 20 letna Ivan Poljak iz Kamnika in Drago Bivec iz Zagreba, ko sta se odpeljala na bojišče. Nepoznavajoč ožino med železniškim tirom in zidom postajnega poslopja sta pogledala skozi okno in udarila ob zid. Bivec je bil takoj mrtev, Poljaka so odpeljali težko ranjenega v bolnišnico.

Odlikovanja za civilne zasluge. Odlikovan je stavbeni svetnik tobačne tovarne inženir Pavel Kobler z vojnim križem drugega razreda v Ljubljani in davčni asistent Matija Habe v Logatcu z vojnim križem tretjega razreda, delovodja v tobačni tovarni Henrik Zalesjak v Ljubljani z vojnim križem četrtega razreda.

Vojaško imenovanje. Kadetni aspiranti 17. pp. Anton Gostinčar, Ladislav Hübelbauer, Bogumil Rohrmann in Franc Veber so povišani v rez. praporščake.

Razglednice z dr. Koroščevo sliko in besedilom „Dvignite glave...“, ki jih je izdala uprava „Ilustriranega Glasnika“ je c. kr. policijsko ravnateljstvo prepovedalo razširjati.

Samomor. Po domačem prepiru si je pogljal 56 let stari urar Jožef Gumzej v Mariboru kroglo v glavo, da je bil pri prvi mrtev.

Smrtna kosa. Dne 28. t. m. je umrla v Mariboru 77 let stara vdova po odvetniku gospa J. Ipavic roj. Gilly. — Umrl je v Trstu inspektor južne železnice Nikolaj Fabjancih, star 44 let. — Umrla je pri Sv. Juriju ob Ščavnici ga. Ana

Čuček, posestnica v Kutincih. — Na Studencu v blaznici je umrl Bl.ž. Kne iz Zaloga 16 pri Kamniku. — Umrl je v dež. bolnici inženir Josip Niemtschik, uradnik kranjske stavbene družbe v Ljubljani, star 57 let.

Rop v gostilni. V gostilno Ivana Klemenčič z Rečice pri Bledu so prišli 20. t. m. trije vojaški najemat sobo za nekega poročnika, ki bi imel priti ponoči. Sobo so res dobili in vzeli tudi za svoje prenočišče tri sobe. Gostilničarka je slišala zgodaj zjutraj ropot in hojo vojakov, pa to se ji ni zdelo sumljivo. Po 3. zjutraj pa so odšli vojaki. Gostilničarka je našla zjutraj vse sobe oro-pane. Tatinski vojaki so vlomili v omaro in poine košare ter pokradli raznega blaga in perila ter obleke v vrednosti več tisoč kron.

Tatvine. Posestniku Janezu Fertinu (Kraljiču) v Žirovnici je bila minuli teden ponoči iz hleva ukradena lepa molzna krava. Vkljub skrbnemu popraševanju ni bilo mogoče izslediti krivca in le naključju se je zahvaliti, da je ukradena žival zopet našla svojega gospodarja. Mlada ženska, okrog 19 let stara, je pripeljala kravo v vas Zg. Laze, češ, da hoče kravo za kozo zamenjati. Marjija Čemva je lažnjivi prodajalki krave verjela, je ji zamenjala kozo za kravo ter ji še pridala izposojenih 800 K. Sedaj roka pravice išče tatice; upamo, da se ji bo to kmalu posrečilo. Zadnji čas se sploh tatvine množijo. Skoraj vsako nedeljo pridejo neznani tatoviči ter kar pri belem dnevu pokradejo kozličke po planinah, zlasti na Kozjeku, jim odrežejo glavo, izstrebijo drob ter meso odnesejo.

Železniški tatovi. Oročnikom se je na cesti za Opčin v Sežano posrečilo zasačiti ruske in srbske vojne ujetnike, o katerih se sumi, da so izvršili več velikih tatvin na železnici. Vojni ujetniki so sicer ubežali, ko so zagledali orožnike, toda oročniki so streljali in zadeli enega, nekega Ljubomira Danijeloviča, ujeli so pa tudi še njegovega tovariša Dragomirja Obradoviča. Našli so pri njima štiri brovninge in več bodal. Pred štirimi dnevi je ta tatinska tolpa skušala ukrasti na železnici osem večjih sodov vina, a so jo pravčasno pregnali, odnesla pa je 9 vreč moke, za katero se pa ne ve, kam jo je spravila.

Iz geometrske službe. C. kr. evidenčna geometra II. razreda Karel Kavšek v Ljubljani in Janko Hočvar v Kamniku sta imenovana za c. kr. evidenčna geometra I. razreda v X. činovnem razredu. C. kr. evidenčnemu geometru Avgustin Sedleckyju je podeljen od c. kr. ministrstva za javna dela stanovski naslov inženir.

Oddelek za tujski promet, ki je bil dosedaj pri ministrstvu za javna dela, se namerava prideliti železniškemu ministrstvu.

Krompir kot zdravilo. V novejšem času izdelujejo iz krompirjevega soka, ki vsebuje mnogo ogljikove kalijeve soli, mazilo, katero je prav dobro zdravilo proti protinu.

Triglavlski dom na Kredarici se otvori dne 28. julija. Turisti naj vzamejo jestvine in kruh seboj, ker jim bo na razpolago le vino, mineralna voda, kava, čaj, žganje in magijeva juha.

Po zavarovalnem oddelku c. kr. avstr. vojaškega zaklada za vdove in sirote se je podpisalo skupaj preko 100 milijonov kron VIII. vojnega posojila. Razven tega je bilo doslej podpisanih v obliki zavarovanj na VIII. vojni posojilo po zakladovi pogodbeni družbi, c. kr. priv. življenjski zavarovalnici avstr. Feniksu, nadaljnjih 3529 milijonov kron. Skupni uspeh tega zaklada bo znatno presegal podpise na VII. vojni posojilo, ker se v smislu pooblastila c. kr. poštno-hranilničnega urada priglasi iz skupnih nabiranja kakor tudi zavarovanja vojnega posojila še nadalje sprejemajo. Tudi vsak nadaljni podpis in vsako zavarovanje vojnega posojila pri vojaškem zakladu za vdove in sirote zviša s polnim podpisanim oziroma zavarovanjem zneskom skupni uspeh VIII. vojnega posojila.

Transportne tarife poviša septembra letos južna in državna železnica.

Neumestna šala. 9letni sin posestnika Ivana Mežnaršiča je gnal konja napajati. Seveda ga je pri tej priliki zajahal, kakor je navada. Hlapec pa mu je konja splašal, da je revše padlo z njega ter se močno poškodovalo po glavi. Zdravi se v deželni bolnici. Take reči niso za šalo!

Za državne železničarje. Glede železničarjev je bilo v odseku drž. zbora sklenjeno: a) vsem uslužbencem in delavcem državne železnice je od sedanje draginjske doklade vračunati 1200 kron v plačo, ozi. mezdo; b) zvišanje stalinare in splošnem, enakost poduradnikov in slug v tem oziru z uradniki enake plačilne stopinje in dovolite stalinare ženskim uslužbencem; c) definitivna nastavitve po najdalje dveletni provizorni uporabi, neglede na obstoječo zistemizacijo ali normiranje; d) ustanovitev zavoda za starostno preskrbo za vse uslužbence in delavce; e) glede preskrbe z obleko in živili naj bodo železničarji na isti slopinji kakor vojaške osebe; vplivanje, da se dovolijo iste pravice uslužbencem in delavcem na privatnih železnicah.

Konj se je splašil pred vojaškim avtomobilom posestniku v Zadobrovi Valentinu Marinko. Pri tem je prišel Marinko pod konja, ki ga je pohodil zelo nevarno.

Poparila se je Marija Kmetič, dekla pri Francu Dolinarju, župniku v Cerkljah. Ko je odprla parni kotel se ji je razlila vrela voda in jo oparila po obrazu, prsih in obeh rokah. Zadobila je težke opekline.

Gad je pčlil 15letno Zofijo Virant, hčer posestnika v Selniku občina Želimlje.

Utonil je v Krki hlapec Fr. Gruber z gradu ge. Antoniette Fichtenau. Zgrabil ga je vrtnec in ker ni znal plavati je utonil, preden je prišla pomoč.

Toča je pobila tudi v zagrebški okolici nasade. Zelo sta prizadeti občini Stenjevec in Vrabče.

Tatovi so ukradli za 4000 K žganja, masti in mesa, ki so se splazili skozi podstrešje v vinsko klet „Tischler“ na Košaku pri Mariboru. Domači so spali.

Pravda radi veleizdaje. Pred divizijskim sodiščem na Dunaju se vrši pravda proti enoletnemu prostovoljcu četovodji dr. phil. J. Wertheimu, ki ga dolže, da je za časa stavke v de-

vetem okraju hujskal delavce proti dinastiji in jih podžigal k revoluciji, češ, le tako bo možno doseči skorajšen splošen mir. — Wertheim je bil oproščen in takoj izpuščen.

Umrl je župnik na Ptujski gori č. g. Mat. Tertinek, brat nadrevidenta južne železnice.

Nesreča v kurilnici v Borovnici. Kos železa je padel Francu Stakov, ključavničarju, s tako močjo na roko, da je moral iskati zdravniške pomoči.

Regulacija cen po gostilnah. Na Dunaju je načelstvo zadrage gostilničarjev priredilo kuhanje za poskušnjo, da se tako uradno doženejo stroši za pripravo raznih jedil. Urad za prehrano ljudstva sedaj zahteva, da se temu primerno uredi cene po gostilnah. Novi predpisi, ki izidejo, bodo deloma veljavni za vso Avstrijo.

Popravek. V včeraj objavljenem francoskem uradnem poročilu z dne 27. julija zvečer naj se pravilno glasi: Nemci so se umaknili na desni breg Marne. Levi breg Marne je popolnoma očiščen sovražnika. — V članku „Nastop Japoncev“ pa v 2. odstavku predzadnja vrsta: ameriške ali angleške, (ne ruske); v zadnjem odstavku: nizozemske kolonije (ne inozemske).

Širom sveta

Cesarska rodbina se preselila na grad Wartholz. Cesar in cesarica sta v soboto popoldne dospela na grad Wartholz pri Reichenauu.

Novi lvovski škof. Na mesto sedanjega škofa Bandurskega, ki je resigniral in se preselil na Dunaj, je papež imenoval patra dr. Boleslava Twardowskega za škofa v Lvovu. Škof dr. Twardowski je bil preje infulant v Tarnopolu in nekaj mesecev sem kanonik lvovskega kapitlja in generalni vikar knezoškofijskega konzistorija. Novi škof je bratranec bivšega ministra Julija pl. Twardowskega in bivšega rektorja lvovskega vseučilišča, profesorja dr. Kazimira Twardowskega.

Vseučiliški profesor smrtno ponesrečil. Dunajski vseučiliški profesor dr. Aleksander Weil vitez Weilen je padel na Böcksteinu v prepad in se ubil.

Cesar obišče Ogrsko. V jeseni bo obiskal cesar več ogrskih provincialnih mest, med drugimi tudi Nagy Varad. Ob tej priliki se priredi tam velika slavnost, koje čisti donos se obrne v dobrodelne namene.

Požar napravil sedem milijonov kron škode. V Novi Gradiški je zgorela Lobeova pivovarna. Škode je sedem milijonov kron.

Družina umrla na španski bolezni. V Hollendorfu na Saškem je na španski bolezni obolela cela družina Meissner. Tri odrasle hčere in sin so umrli, oče bo okrevl.

Koliko vojakov se vojskuje? Vojni urad Združenih držav je izračunal, po poročilu „New York Times“, da se udeležuje svetovne vojne 40 milijonov vojakov, od katerih odpade na ententne države 27,5 milijonov na centralne države 10,6 milijonov in na mornarico 2 milijona.

Svojeručno pisana oporoka s pisalnim strojem ne velja kot lastnoročna. Najvišje sodišče je odobrilo odlok nižjih instanc, da oporoka, ki jo je pisal testator s pisalnim strojem in ki jo je potem svojeručno podpisal, ni veljavna, ker je ne štiti najvažnejše sredstvo: lastno svojeručno pisanje o celi poslednji volji, ki naj prepreči potvoro.

Nagli sod v nekaterih sodnih okrajih na Češkem. Trije češki poslanci so interpelirali kompetentne ministre glede prekega sode v sodnih okrajih Kladno, Šlan, Novi Strašič in Unhošt, kjer je bil 7. maja razglašen radi zločinov ropa in upora.

Hud potres v Johannsburgu. „Daily Telegraph“ poroča, da je bil v Johannsburgu v sredo tako hud potres, kakoršnega ne pozna zgodovina tega mesta. V številnih zlatih rudnikih so morali delo ustaviti. Škoda je izredno velika. O številu človeških žrtev še ni natančnih poročil.

Maksim Gorki je smrtnonevarno obolel. **Veliko volilo za zvesto služkinjo.** Iz Bielefelda se poroča: Neka pred kratkim umrla, samcata gospa je zapustila svoji služkinji, ki je 18 let pri njej služila, 75.000 mark, veliko perila, popolno sobno opravo in dragoceno lepoticje.

Zaveze zaplenjene za oblačila. Državno mesto za oblačila v Nemčiji bo zaplenilo po vseh javnih prostorih zastore in podobne priprave ter podelalo to blago v oblačila za revne sloje.

Povišani tovarni tarifi na Ogrskem. Budimpešta, 29. S 1. septembrom bodo na Ogrskem uvedeni novi tovarni tarifi; napram sedajnim bodo povišani za 70 odstotkov.

Davka prosti eksistenčni minimum. V zadnji seji poslanske zbornice je bil stavljen predlog, da se pomakne davka prosti eksistenčni minimum od 1600 K na 4800 K.

Minister o naši prehrani.

Kriza je minula.

Dunaj, 30. julija. Minister za prehrano Paul, se je izrazil o razmerah naše prehrane napram nekemu žurnalistu v naslednjem zmislu: Kriza je malone premagana in se najbrže ne povrne več. Pri tej priliki ne najdem dovolj primernih besed za uvideno in pametno obnašanje prebivalstva in njegovih voditeljev-poslancev, ki so se pa trudili, da se pomirjevalno in poučevalno vplivali na ljudstvo.

Minister je rekel nadalje: preskrba s kruhom in moko stopi meseca avgusta v pravilni tir. Žetev obeta mnogo, dasi je v raznih delih dežele različna. Nalivi zadnjih dni so razutega na rast okopanine krompirja in repe kakor tudi na uspevanje koruze izredno ugodno uplivali. Radi boljše košnje bo tudi mogoče živino tekom poletja izdatneje krmiti, tako da bo v jeseni več mleka in mesa. Kajpada treba tudi še nadalje zelo štediti, kar nam veli že pamet in previdnost.

Z Ogrsko smo se dogovorili radi preskrbe armade. Ko bo znan izid žetve, se sklenejo še drugi dogovori, tako da bo preobilica ogrske žetve Avstriji v korist. Prihodnje leto nam pojde bolje. Urad za prehrano ljudstva pa mora urediti previdno gospodarstvo, da bo moglo ljudstvo zadostno izhajati celo leto.

Dunaj, 31. julija. Odposlanstvu konference načelnikov celov, ki se je v nedeljo posvetovalo z min. preds. — prisostovali so tudi ministri Mataja, Geyer in Paul — je izjavil minister za prehrano, da že 14 dni sodi, da bo žetev v Ukrajini za 30 odstotkov bolj nego se je domnevalo. Možno je menda misliti na zvišanje racij, a prevelikih nad si ne smemo delati.

Vračanje vojnih ujetnikov.

Budimpešta, 30. julija. Vladni komisar ogrskega rdečega križa tajni svetnik Geza pl. Josipovich se je izjavil glede vrnitve invalidov iz Ukrajine v domovino, da je odšla vojaška komisija v Rusijo, ki naj omogoči sistematično vračanje vojnih ujetnikov. Prvi vlak je že prispel na Ogrsko, a to niso invalidi, ampak 2000 zdravih vojakov.

Italijanskosrbsko nesoglasje.

Curih, 30. julija. „Z. Morgen-Zeitung“ javlja od italijanske meje, da se Lloyd Georgeu kljub vsemu trudu ni posrečilo, da bi izbral nesoglasja med Pašičem in italijanskimi državniki. Italijanskosrbsko nasprotstvo raste dnevno. Kak je postal položaj, tolmači dejstvo, da italijanska vlada ni imenovala svojih zastopnikov za posvetovanje v Parizu, pač pa protestira v Londonu proti ustanovitvi češkoslovaške države.

Angleška pest v Perziji in Sibiriji.

Berolin, 30. julija. Korespondent „Stockholm Tagbl.“ javlja iz Karlskrone, da je izvedel iz avtoritativnega vira, da odstopi angleški poslanik Marline v Teheranu. Naslednik mu bo major Stocke. Imenovanje vojaka za angleškega poslanika v Perziji znači, da je Anglija položila zadnjo roko na razmajano suverenost Perzije. — Čuje se, da zahteva Anglija od vrhovnega vojnega sveta okrepitev za Perzijo, ker je baje Indija ogrožena.

Nemiri v Perziji.

Bern, 30. julija. Angleški konzulat in angleško banko v Retzu so glasom telegrama iz Teherana napadli ustaši. Armenski boljševiki so odklonili pomoč Angležem. Konzulat in banko so sežgali.

Ljudska armada na Ruskem.

Bern, 30. julija. Iz Moskve poročajo: Glasom sklepa centralne komisije ljudskih komisarjev je bil na temelju referata Trockega izrečen razpust rdeče garde in sklenjena ustanovitev ljudske armade.

Čehi in Japonci.

Basel, 30. julija. Iz objav francoskih listov se je zaznalo, da se že davno nahajajo francoske čete med Čehoslovaki, katerim so se sedaj pridružili tudi Japonci.

Angleški hinavci.

London, 30. julija. „Daily Mail“ javlja iz Vladivostoka 27. t. m.: V odgovoru začasni sibirski vladi izjavlja angleška vlada, da ima le politične in gospodarske cilje in da hoče pregnati sovražne čete, ne da bi se vmešavala v notranje zadeve Rusije.

Branting potrjuje.

Stockholm, 30. julija. „Svenska Tagbladet“ poroča, da odpotuje Branting v Ameriko.

Lord Curzon se hvali.

London, 30. julija. Lord Curzon je izpregovoril pri banketu kot odgovor na neko napitnico in je izjavil, da so imeli sovražniki v prvih urah petega vojnega leta več izgub na mrtvih, ranjenih in ujetih kakor kedaj poprej. Morala in prestiž sovražnikov je oslabilen. Mi imamo — je zatrdil Curzon — 7 milijonov vojakov pod orožjem; teh so 3 milijoni v inozemstvu. V generalu Fochu so našli zavezniki ženij. Lord Curzon je tudi poudarjal materialno pomoč Angležev zaveznikom, ki je bila nek tako, da ti pravijo, da je Anglež njihov trgovec.

Vlada v Vladivostoku podala demisijo.

Pariz, 31. julija. „Agence Havas“ javlja iz Vladivostoka, da je tamošnja vlada podala skupno demisijo.

Ruske zmede vedno večje.

Berolin, 30. julija. Iz Arhangelska prihajajo prve vesti o bojih med kmeti ob murmanskimi obali in rdečo gardo. Povod bojem je Trockega povelje za splošno mobilizacijo, o kateri ne mara prebivalstvo ničesar čuti.

Nemčija in petrolejski vrelci v Rumuniji.

Berolin, 30. „Voss. Z.“ javlja, da name-ravajo urediti med ozemljem petrolejskih vrelcev v Rumuniji in med Nemčijo direktno telefonsko zvezo.

Berolinski turški veleposlanik umrl.

Berolin, 30. julija. Sinoči je umrl tukajšnji turški veleposlanik Ibrahim Hakki paš. Umrl je za astmo in je bil le deset dni bolan.

Ženske lekarnarice.

Dunaj, 30. julija. V slavnostni dvorani tukajšnje univerze je bila 24 ženskim mag. pharm. podeljena sponzija.

Grozne nesreče na železnici.

Simonoseki, 30. julija. Na kolodvoru je v trenutku, ko je prišel ekspresni vlak iz Kiota, eksplodirala velka množina municije. Sto oseb je ubitih in poškodovanih.

Berolin, 30. julija. Davi ob četrta na deset se je poškodoval bistven del na lokomotivi D-vlaka štv. 22 blizu Landsberga in lokomotiva je vsled tega zdrknila s teči. To je imelo za posledico, da so poslednji štirje vozovi ravno mimo vozečega tovornega vlaka tudi skočili s tira, vsled česar sta začela oba vlaka goriti. D-vlaku so zgoreli štirje vozovi, tovornemu vlaku pa trije. Kakor so dosedaj dognali, je 40 oseb mrtvih, 19 težko, 2 pa lahko ranjenih.